

ÅRSBERÄTTELSE

2019

BESLUT I STYRELSEN
2020-02-14
DNR OO46/20

1000
DAGAR AV
FÖRNYELSE

ÖSTERGÖTLANDS
MUSEUM

Arkivet är museets hjärta. Hösten 2019 påbörjades bygget av ett nytt branssäkert arkiv.

Innehåll

En tillbakablick	1
Målbild och resultat för 2019.....	2-3
Förvaltningsutveckling.....	6-8
Kunskapsutveckling.....	10-11
Publikutveckling	14-15
Affärsutveckling.....	18

En tillbakablick på 2019

Detta var året när månader av projektering, planering och förberedelser omsattes i starten på den renovering som varit på tal sedan 2015. Året har därför präglats av en omfattande anpassning av verksamheten, där vi som organisation har ställt om det operativa arbetet inför förnyelsen av museet. Att ha tid för en så omvälvande omställning har varit nödvändigt för att skapa så bra förutsättningar för förnyelsen som möjligt. Att säkra samlingarna under renoveringen har varit en av de mest krävande arbetsuppgifterna under året. Att skapa en trygg renovering och förnyelse av museibyggnaden har varit det prioriterade målet i verksamheten.

Den byggprojektering som föregått renoveringsstarten har varit ett arbete med hårda prioriteringar, alltid med omsorg om den unika byggnaden som vi har förmånen att förvalta. När den interna infrastrukturen med klimatsstyrning, värme, ventilation, dränering, avlopp, el med mera ska uppdateras har vi som mål att göra anpassningar i museet för att tillmötesgå ny lagstiftning om tillgänglighet, brandsäkerhet och stöldskydd.

Parallellt med den omfattande flytten har ett stort arbete med att digitisera samlingarna påbörjats. Detta arbete utgör grunden för ett tillgängligt kulturarv som med digital teknik når ut till en ännu större publik. Genom medel från Westman Wernerska stiftelsen har vi kunnat göra investeringar i digitalisering och utbildning av vår personal så att vi kan arbeta på en hög kvalitativ nivå.

Att huvudbyggnaden är stängd, vilket lett till att det publika arbetet blivit mer offensivt i hela länet, har gjort summan av museets olika delar ännu viktigare. Vår 1000 dagars resa med förnyelse har resulterat i både nya och förstärkta samarbeten. Vi har idag byggt upp en starkare samverkan med bland annat kommunerna i länet, Linköpings universitet, Länsmuseumerna i Sverige, Region Östergötland, Länsstyrelsen i Östergötland och har genom detta skapat ett strategiskt nätverk för framtiden. Vi ser fram mot ett nytt innehållsrikt år där förnyelsen av Östergötlands museum tar nya steg för att skapa en position lokalt, regionalt och nationellt.

Jag vill rikta ett tack till alla er som på olika sätt har bidragit till ett framgångsrikt år för Östergötlands museum. Till er som jobbar bakom kulisserna med planering, projektering, personal, digitalisering och mycket annat. Till er som står längst fram och möter besökarna på nya arenor. Till er som jobbar i uppdragsverksamheterna.

Tack också till en engagerad styrelse och tack till våra huvudmän; Region Östergötland, Linköpings kommun, Norrköpings kommun och våra samarbetspartners; Riddarhuset, Hagdahls restaurang, Vårdshuset och handelsträdgården på Löfstad Slott, Linköpings stift, Linköpings universitet, regionens kommuner, företag och organisationer.

Tack till alla bidragsgivare och privatpersoner som gett gåvor till museet och tack till våra fantastiska vänföreningar, som liksom vi får lägga om arbetet med program under renoveringen.

Vi vill tillsammans med er genomföra våra 1000 dagar av förnyelse och utveckla Östergötlands museum till Sveriges bästa museum. Tack för att ni gör vår verksamhet möjlig!

Olof Hermelin
Museichef

Målbild och resultat för 2019

Sedan 2016 gäller Östergötlands museums strategiplan för perioden 2016-2025. De första fyra åren lägger museet fokus på att skapa förutsättningar för utvecklingsarbete 2020-2025 (se museets strategiplan).

Delmål i verksamhetsplanen för 2019: fokus på kunskapsuppbyggnad som uppnåtts innebär att följande aktiviteter har påbörjats och i förekommande fall avslutats:

- Museet har de kompetenser som behövs för att kunna utveckla verksamheten (generations- och kunskapsväxling)
- Förberedelserna inför renovering av museifastigheten har gjorts klara och renoveringen har påbörjats
- Planeringen för förnyelsen av museets fasta utställningar för konst och kulturhistoria pågår
- Strategier för uppsökande publik verksamhet har utvecklats och prövats på publiken
- Nya arbetsmetoder för publikt deltagande har utvecklats
- Metoder för visningsverksamhet i våra magasin har utvecklats
- Arbetet med digitalisering av museets samlingar har fortsatt
- Vi fortsätter arbetet med att utveckla nya strategier för förlagsverksamheten
- Strategier för hur Löfstad slott och museigårdarna ska utvecklas som besöksmål har tagits fram och arbetet med dessa har påbörjats
- Verksamhet 2020-2021 har planerats och planering av 2021-2025 pågår

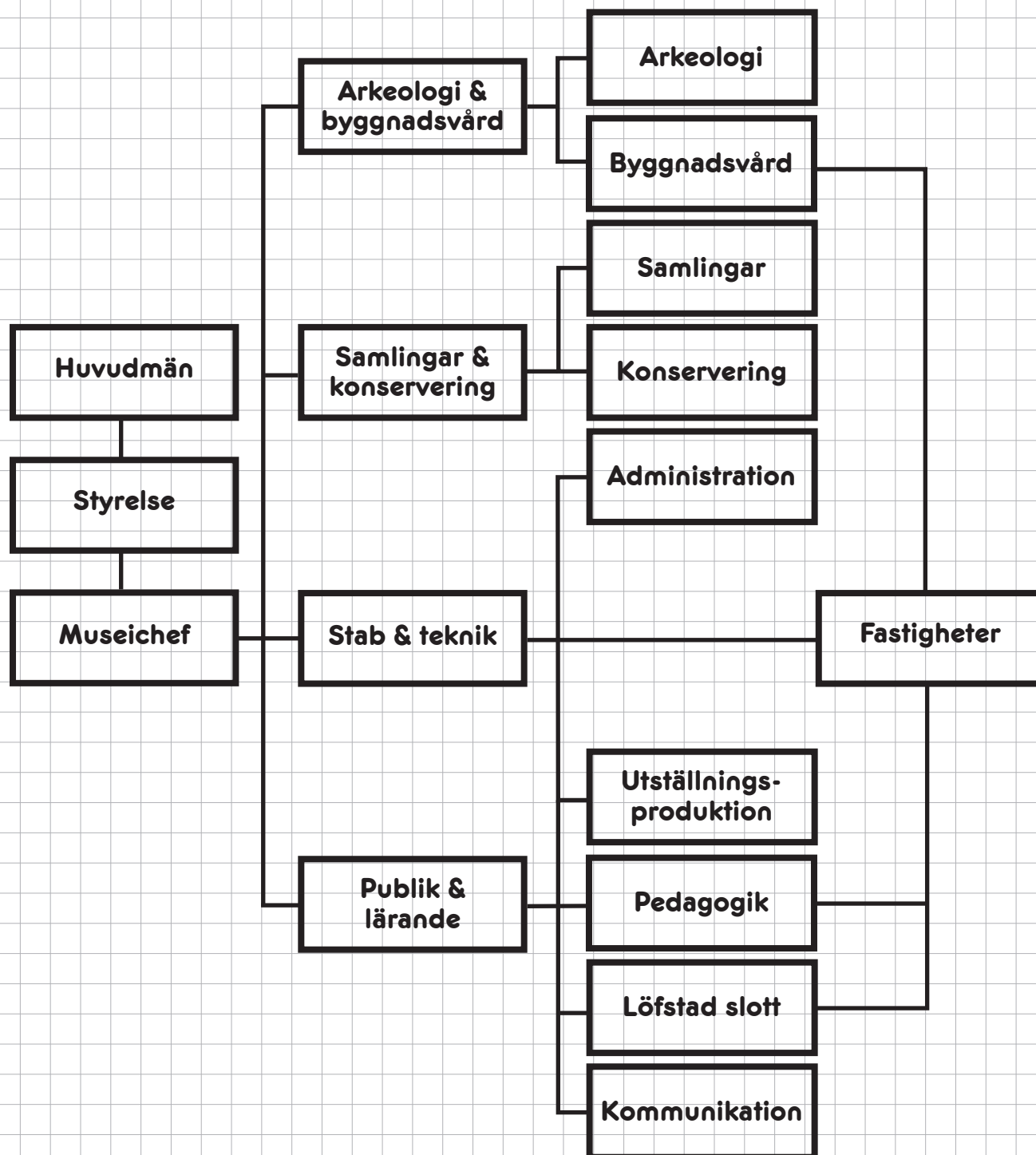
Organisationsstruktur

Under 2019 har museet arbetat med, och utvärderat, den organisationsförändring som utfördes 2018. Den organisation som gjordes inför renoveringen har visat sig mycket väl anpassad till verksamheten. Bildandet av projektgrupper till förnyelsen har fallit väl ut.

Det mest kritiska under 2019 har varit den logistiska förflyttningen av kulturhistoriska föremål och konst till både de inre och yttre magasinerna samt att flytta hela personalstyrkan för att kunna inleda renoveringen i källaren under hösten. Båda projekten höll sina tidsramar på ett föredömligt sätt och var klara så att renoveringen kunde inledas utan förseningar. De övriga projekten höll också sina tidsramar. Den generations- och kunskapsväxling som museet har genomfört under året har varit lyckad och har stärkt organisationen.

Det digitala planeringsverktyget ProjectCompanion är färdigimplementerat vilket ger verksamheten och projektledarna kontroll över projekt, uppföljning och fakturering.

Året
i siffor

188. Antal nya böcker i biblioteket

---

12. Antal nya hyllmeter i tjänstearkivet

---

16. Antal inkomna förvärvsärenden

---

90. Antal forskningsbesök i våra magasin och arkiv

---

4. Antal nya förvärv, föremål

---

371. Antal fotografier som införts i våra register

4480. Antal poster som publicerats på DigitaltMuseum

2820. Antal fotografier som digitaliserats

---

484. Antal visningar av vår konst på DigitaltMuseum

Nr 1. Rödmalat skrin av ek med plant lock. Fästmannskrinet har rik karvsnittsdekoration på sidorna.

Nr 3. Frimärkshäfte som informerar om högertrafikreformen. Har innehållit 10 st frimärken av valör 45 öre.

Nr 2. Ett par nylonstrumpor i originalförpackning. Strumporna har etiketterna kvar.

Nr 4. Rund burk med skruvlock för bakpulver. Text på framsidan: Marabou BAKPULVER dubbelverkande 250 g.

Nr 5. Svart klänning med infällning fram. Nertill pärlbroderi och strass. Palmette-mönster.

TOPP 5 AV DE MEST SÖKTA FÖREMÅLEN PÅ DIGITALT MUSEUM

DigitaltMuseum är en gemensam databas för Svenska och Norska museums samlingar. I dagsläget innehåller den ca 4 miljoner poster. Här kan ni se vilka av våra poster som är mest eftersökta, det är inte alltid det vi tror!

Nedtagning av konsten i vår konstavdelning. Tekniker Johan Nilsson mäter konstverken, föremålsassistent Anita Stenqvist registrerar och konstintendent Stefan Hammenbeck stämmer av konstverkets beskrivning mot tidigare underlag i databasen samt gör en skickbedömning.

Förvaltningsutveckling

Förvaltning av de fysiska föremålen och miljöerna är museets självklara grunduppdrag. Inom ramen för det strategiska arbetet ska arbetet utvecklas och effektiviseras.

Målbild 1: Att hållbart förvalta museets fastigheter, besöksmål och samlingar

Innan renoveringen har föremål ur samlingarna flyttats från utställningslokalerna till magasinen, först och främst till dem i huset men även till det externa magasinet, vilket har möjliggjort en inventering, dokumentation och översyn av föremålen. Inlånade föremål i utställningarna har återlämnats till de institutioner som lånat ut dem. Vad gäller museets egna föremål, konstverk och arkivmaterial har eventuella vårdbehov tagits i beaktande.

I samband med att föremål, konst och arkivmaterial flyttades, uppdaterades restvärdesplanerna¹ i samarbete med Räddningstjänsten. Restvärdesplan för konsten är klar och för föremålssamlingarna kommer den att slutföras i början av 2020.

Museet har accepterat nya föremål och konst in i samlingarna trots att beslut om ett generellt stopp har tagits av ledningen. Dessa tillskott har dock varit för intressanta för museet att säga nej till. Bland annat har intendenterna valt ut och accederat ett representativt urval t ex. Facit-datorn, Kanevad-konstverken och föremål från Garnisonsmuseet.

I samband med renoveringen har avdelningen Stab & teknik ställt om arbetet och arbetat med logistik av samlingar, bibliotek och arkiv samt kunnat bistå vid rivning av fasta strukturer i utställningshallarna för att spara på utgifter i renoveringen.

IT-ceum

Året har sett en intensifierad dialog med Linköpings kommun kring förvaltning och utveckling av IT-ceum, ett riktat uppdrag för museet där kommunen är ensam huvudman. Dialogen, där både hållbar förvaltning av samlingarna samt hållbarhet i den publika delen av verksamheten står i fokus, ska fortsätta under 2020 då förhandlingar med Region Östergötland angående ett breddat huvudmannaskap för IT-ceum ska inledas.

Roxtorp

Museet har översett byggandet av en sluss på det externa föremålsmagasin vi kallar Roxtorp. Slussen säkrar de befintliga samlingarna i magasinet mot skadedjur och mögelangrepp samt möjliggör en smidigare dokumentationsprocess med en fotoateljé för föremål och konst som flyttas in i magasinet. Slussen

stod klar under slutet av 2019. Inflödet av konst och föremål har varit stort under året och magasinet har förberetts och optimerats för att rymma så mycket som möjligt.

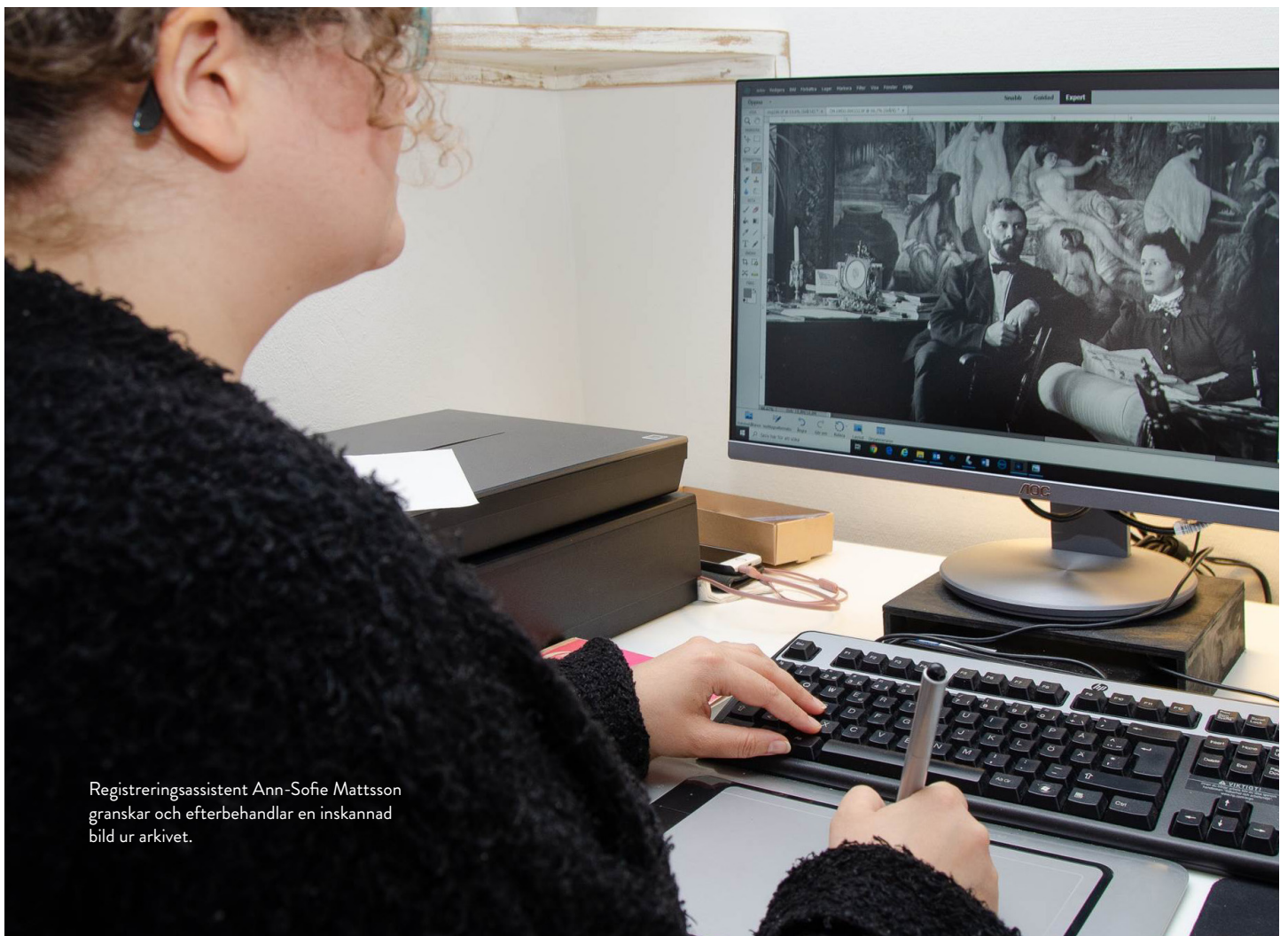
Löfstad slott

Under 2019 har Löfstad slott fortsatt att arbeta med den utvecklingsplan som tagits fram av dess styrgrupp. Ett stort arbete genomfördes med att dränera borggården utmed huvudbyggnaden samt att byta delar av avloppsrören som löper från den södra flygeln. Förhoppningsvis ska dräneringen förbättra klimatet i slottet. Arbetet har påbörjats med att ta hand om slottets textilier och flera akuta problem har åtgärdats. Arbetet kommer pågå flera år framöver. En extern möbelkonservator har påbörjat jobbet med att konservera flera möbler i slottets samling.

Det stora publika projektet under året var utställningen *Skulptur på Löfstad* där 18 skulptörer ställde ut totalt 32 verk i slottets park, borggård och i kyrksalen. Utställningen ska utvärderas under 2020 för att undersöka om Löfstad ska arbeta vidare med liknande produktioner. Programverksamheten har erbjudit både kvantitet och kvalitet. Förutom visningar med olika teman har det varit föredrag, sommar-teater, bilkvällar m m. Några helt nya koncept som lanserades under året var workshops i samarbete med Hemslöjden där deltagarna provat på täljning och luffarslöjd, en dräktcirkel om *style empire* i samarbete med Sensus samt konceptet *Fersen week*, där en hel vecka ägnades åt familjen von Fersen. För att förbättra kommunikationen med besökarna har en kommunikationsplan tagits fram samt en ny hemsida lanserats.

Projektering av Emilie Pipers gröna borggård har pågått under året. Ett förslag har tagits fram och på styrgruppens begäran omarbetats för att försöka få ner beräknade driftkostnader. Det kommer att tas ställning till förslaget under 2020. Löfstad har även deltagit i projekt i samarbete med Linköpings universitet där syftet är att forska om herrgårdsbibliotek. Medel har sökts för att som första steg digitalisera Löfstads katalog för att göra den sökbar.

¹Restvärdesplan upprättas tillsammans med Räddningstjänsten och innebär att vid brand eller översvämning kommer prioriterade föremål, konst och arkivhandlingar att säkras eller räddas. Museet har två restvärdesplaner.

Registreringsassistent Ann-Sofie Mattsson granskar och efterbehandlar en inskannad bild ur arkivet.

Museigårdarna

Museet förvaltar fem museigårdar; Onkel Adamsgården, Fillinge tingshus, Krogsfallsstugan, Smedstorps dubbelgård och kulturresevatet Öna. Under 2019 fortsatte arbetet med att förvalta och tillgängliggöra museigårdarna. Bland annat provade museets pedagoger ett koncept med sommarverkstad för lovlediga barn på Krogsfallsstugan som var mycket lyckat. Smedstorp, Öna och Onkel Adam har haft egna temadagar där museets olika professioner har visat och berättat sina sakkunskaper på museigårdarna. Byggnadsantikvarierna har fortsatt med den långsiktiga vårdplanen av gårdarna och under 2019 var det Fillinge tingshus som stod i fokus. Tingshuset målades om med rödfärg som kokades på plats. På kulturresevatet Öna ordnades skyltade vandringsstråk med fördjupande information genom QR-koder. I Onkel Adamsgården utfördes konserveringsarbeten i museilägenheten.

Målbild 2: Att öka tillgänglighet till och utveckla museets samlingar

Parallellt med att digitiseringen² av våra samlingar fortsatt har ett omfattande utvecklingsarbete inom detta område påbörjats. Med hjälp av medel från Westman Wernerska stiftelsen har den digitala infrastrukturen förbättrats. Projekten *digitisering* och *digitalisering* har startat, vilka syftar till att ta fram hållbara processer för digitisering av samlingar och att utveckla publik digital kommunikation. Utrustning för fotografering av föremål och konst har kompletterats.

Vi har utvecklat metoder, filhantering och metadata i ett första steg med en karta för fortsatt utveckling. Omfattande dokumentation och registrering i samlingsystemet Primus har gjorts av föremål och konst i samband med nedtagning av utställningar och omflyttningar.

Konsten i den gamla basutställningen har fotograferats på nytt med hög kvalitet i samband med nedtagning av konstverken för kommande webbpublicering. Bland fotografier som publicerats på Digitalt Museum kan nämnas flygfotografier och tätortsbilder från Östergötland och fotografen Emil Durlings glasplåtar med människor i skärgårdsmiljö. Museet har även startat upp leverans till Europeana så att majoriteten av Östergötlands museums webbpublicerade samlingar är tillgängliga i Europa.

Målbild 3: Att stödja vård och dokumentation av kulturarv i regionen

Byggnadsantikvarierna har, utöver uppdragsverksamheten, svarat på en mängd frågor från privatpersoner och företag samt på remisser. Museets arkeologer har under året varit runt och haft flera föreläsningar för olika kulturinstitutioner och intresserad allmänhet.

²Digitisering är konvertering av information från analog till digital form. Till exempel att skanna in text och bilder och att överföra musik från band och LP-skivor till digitalt format.

Året i siffror

1153. Totalt antal återlämnade föremål

1016. Antal återlämnade mynt

---

1. Antal återlämnad mumifierad
babykrokodil

1910. Totalt antal egna föremål som
vi flyttat till våra magasin

---

145. Antal föremål från Bergsgraven

2,5h. Är genomsnittstiden för
att hantera ett föremål

Kunskapsutveckling

Förnyelse av kunskap är av strategisk betydelse och basen för museernas utveckling. Vi jobbar löpande med att utveckla samlingar, skapa ny kunskap inom museivetenskapliga ämnen samt bygga strukturer för det interna lärandet och samverkan med universitet och högskolor kring kunskapsuppbyggnad. I och med kompetensväxlingen har museet numera ett utökat antal disputerade inom arkeologi, historia och konvetenskap.

Målbild 1: Att bidra till kunskapsutveckling hos andra kulturaktörer

Museet är direkt bidragande i ett 30-tal stiftelser och föreningar där museets medarbetare sitter i styrelserna, ibland genom direkt direktiv från dessa aktörers stadgar. Detta ger museet möjlighet att hjälpa och stödja dessa kulturaktörer, samtidigt får museet del av mycket värdefull och samlad kunskap. I samarbete med Östergötlands hembygdsförbund och Studieförbundet Vuxenskolan har museets antikvarier, konservatorer och arkivarier erbjudit tre utbildningsdagar -*Föremål för framtiden*- som riktade sig till hembygdsföreningar i Östergötland. Utbildningen i hantering av föremål och fotografier för hembygdsföreningar fortsatte med två dagar samt en kurs i fotoskanning. Genom nätverket RÖDIKK (Region Östergötlands digitala kulturkluster) har vi utbytt och diskuterat erfarenheter med andra kulturavsaktörer och entreprenörer avseende digitalisering.

Kulturarv Östergötland

Under året har arbetet med att på nytt definiera Kulturarv Östergötlands uppdrag och strategier fortsatt. Styrgruppen enades om att huvudprioritering för nätverket ska vara att stärka kulturarvssektorn i Östergötland genom stöd och inspiration till aktörerna. Nätverket har aktivt jobbat med museets turnerande verksamhet och under 2019 besökt flertalet kommuner med föredrag och guidningar samt två kulturarvsdagar, en i Boxholm och en i Linköping, samt ett seminarium om hållbarhet och Agenda 2030.

Portalen *k-arv.se* är i behov av plattformbyte och mycket av årets arbete har gått åt till att definiera portalens viktigaste funktioner samt hitta ett hållbart förvaltningssystem.

Länskonstkonsulenten

Under 2019 har länskonstkonsulenten initierat och genomfört ett undersökande pilotprojekt för att utröna om kulturreservatet Öna är en möjlig plats att förlägga ett konstnärresidens på. Sex regionala konstnärer deltog i residenset. I och med att konstnärerna fick möjlighet att genomföra ett konstnärligt projekt växlade pilotprojektet över i ett reellt projekt som ska genomföras på Önadagen den 2 maj 2020. Projektet har visat att det finns en efterfrågan från konstnärssidan för den kompetens och de resurser som Östergötlands museum förvaltar.

Under 2019 har grundstenarna lagts för ett samarbetsprojekt som syftar till att skapa en plattform för unga konstnärer i Östergötland. Ung Konst Öst är ett initiativ som ger unga skapare möjlighet att visa upp sina verk samt vidareutveckla sina färdigheter genom möten och workshops med mer etablerade kollegor.

2019 var också året som gestaltningarna, som ska fungera som ett blickfång och sätta fokus på museet, till stora delar producerats. Dessa ska invigas i museiparken i september 2020.

Länskonstkonsulenten har också fortsatt arbeta med stöd till länets konstnärer och kommuner när det gäller bland annat frågor om konst i offentliga miljöer.

Målbild 2: Att stödja utvecklingen av museets personal

En del i förnyelsen är att museets alla verksamheter ska ha besökaren i fokus när museet återinvigs. Som en del i denna utveckling har årets personalresa gått till Vimmerby och *Astrid Lindgrens Värld* och *Astrid Lindgrens Näs*. Koncernen vann 2017 och 2018 *Swedish Brand Awards* utmärkelse "Nöjesattraktioner", en tävling där varumärken från ett 35-tal olika branscher mäts i bland annat kundnöjdhet och starkast varumärke.

Alla projektgrupper har fått möjligheten att besöka andra museer eller verksamheter för att få inspiration till sitt arbete. Utställningsgrupperna har bland annat rest till Tyskland och Danmark för att besöka museer med särskilt intressanta förmedlingsmetoder. För att öka vår omvärldskunskap kring digitisering av samlingar och digital kommunikation har gruppen gjort en rad studiebesök, bland annat hos Statens historiska museer. En utbildning i Photoshop har genomförts för personalen inom ramen för Kulturarvs-IT där målet varit att ytterligare förbättra kvalitén på våra digitala fotosamlingar.

Under 2019 har personal från museets samtliga avdelningar kunnat delta i en utbildning kallad Swedip (Sweden Digital Identities Programme) med stöd i form av medel från RÖDIKK. Syftet var att få hjälp att skapa en digital identitet för organisationen i ett värde drivet digitalt ekosystem som bjuder in besökare att interagera med kulturarvet.

Öna residency

Avsikten med detta "artist in residence" är ett konstnärligt undersökande av kulturreseptet Öna. Deltagande konstnärer utforskar det egna skapandet i en ny kontext, i samarbete med varandra och hittar samtidigt nya infallsvinklar, ny kunskap och nya idéer kring Öna, som är till gagn för både museet och publiken/ besökarna. Deltagande konstnärer är: Aldis Ellertsdottir Hoff, Norrköping, Anx Kupiainen, Norrköping, Jennifer Spångerud, Boxholm, Mattias Hofvendahl, Linköping, Rasmus Sköld, Vadstena och Sissi Westerberg, Rejmyre. Projektet finansieras av Östergötlands museum och Region Östergötland.

Mörka platser i årsmagasinet

En för läsaren roande och kuslig resehandbok som förhoppningsvis även tar klivet in i den pågående samhällsdebatten om faktaresistens och den minskade tilltron till den etablerade vetenskapen. Här skildras spökhistorier, hemska berättelser och oförklarliga fenomen för att sedan följas upp med hur dessa har eller saknar stöd i de historiska källorna. Underhållande och folkbildande på en och samma gång.

Målbild 2: Genom nya kunskaper om Östergötlands konst- och kulturhistoria erbjuda målgruppsanpassade produkter och ge perspektiv på samhället

Genom visningar av byggnader och arkeologiska utgrävningar samt föreläsningar och seminarier har besökarna fått aktiv tillgång till den kunskap som finns hos museet inom dessa ämnesområden. Till exempel i arbetet med den nya kulturhistoriska utställningen skedde insamling av nytt forskningsmaterial om Östergötlands kulturhistoria, samt ett urval av material, som underlag till utställningens tema.

De större arkeologiska undersökningarna har även medfört visningar för allmänhet och särskilda målgruppsanpassade visningar för skolor och/eller särskilt anvisade grupper. En viktig del av dagens arkeologiska uppdragsverksamhet är att nå ut till människor genom riktad pedagogisk verksamhet kopplad till de större undersökningar som museet utför. Det ligger i arkeologins uppdrag att vid större undersökningar söka bredda intresset för ämnet genom att involvera grupper som normalt sett inte räknas till den arkeologiintresserade allmänheten.

Genom bloggar och inlägg på museets sociala medier har museets arkeologer, byggnadsantikvarier och intendenten förmedlat kunskap och insikter i deras vardag.

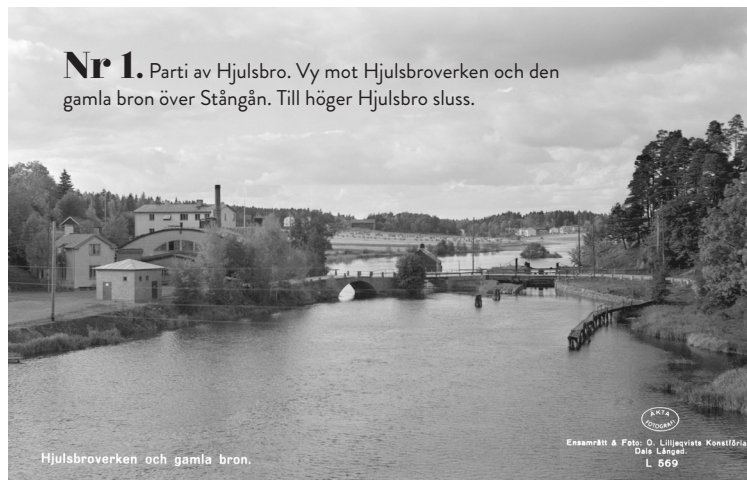
Årsmagasinet

Varje år publicerar museets förlag ett magasin i samarbete med en av de föreningar som en gång stiftade museet, *Östergötlands fornminnes- och museiförening*. Samarbetet med föreningen och den översyn som museet gjort av förlagsverksamheten resulterade i ett nydanande av årspublikationen och ett ökat fokus på samarbeten med andra kunskapsinstitutioner i länet i framtagandet av denna. Årets årsmagasin *Det mörka Östergötland – när sägnerna möter källorna* som publicerades i slutet av november har fått ett varmt mottagande hos såväl vår publik som media. Bokens målsättningar har varit att dels pröva mer eller mindre kända spökhistorier hämtade från länet genom att ställa dessa mot källorna samtidigt som den fungerar som en resehandbok. Boken är ett samarbete med Visit Östergötland.

TOPP 10 AV DE MEST SÖKTA BILDERNA PÅ DIGITALT MUSEUM

Varje bild har en historia. Gamla fotografier väcker en nyfikenhet hos människor om livet förr. På DigitaltMuseum har våra fotografier över 64 000 träffar, här visar vi de som har sökts mest.

Nr 1. Parti av Hjulbro. Vy mot Hjulbroverken och den gamla bron över Stångån. Till höger Hjulbro sluss.

Hjulbroverken och gamla bron.

Ensamrätt & Foto: O. Liljeqvists Konstförlag, Upps. Litogr. L 569

Nr 2. Suddig men unik vy mot Linköping. I stadssiluetten märks Linköpings domkyrka med sitt gamla torn.

Nr 3. Gruppträtt föreställande IOGT:s folkdanslag i Borensberg.

Nr 4. Bröllop på Herrborum den 8 augusti 1907 mellan greve Carl Magnus Stenbock och grevinnan Louise Mörner.

Nr 5. Bäckstugan 1915. Torp under gården Fundshult i Svinhults socken.

Nr 7. Vy av affärsstråket på Kungsgatan på norra sidan av Motala ström.

Mjölby sett från norr.
Förlägg: Axel J. Johansson, Mjölby. Handach. Foto.

Nr 6. Vykort som visar vy över Mjölby sett från norr.

Nr 8. Parti av Vattengatan vid Norra Kungsgatan i Norrköping 1953.

Nr 9. Lilla Kvarntorpet på Attarps ägor i Svinhult.

Nr 10. Den 2 juni 1908 kunde domprost John Personne inviga Westmanska BB i Linköping. Staden hade nu fått ett tidsenligt barnbördshus. Anläggningen kunde realiseras med hjälp av donerade medel från Henric Westman, stadens stora välgörare. För byggnadens ritningar stod Janne Lundin.

VÅR SENASTE KROUTHÉN

Johan Krouthéns (1858-1932) målning "Sommarlandskap med vattendrag" från 1924 är en gåva till museet från en privatperson 2019.

Målningen är av hög kvalitet och berikar genom motivet vår Krouthén-samling på ett särskilt värdefullt sätt. Museet har nu genom gåvan fem olika målningar från ca 1900 till 1924 med motivet sommarlandskap och vattendrag.

I just motiv med vatten briljerar Krouthén med sin skicklighet att fånga ljus och rörelse. Konstnärens inspiration inför motivet blir också till vår upplevelse. I det här fallet av ett svenskt sommarlandskap med lövskog, livgivande sol och värme -och ett vattendrag.

Publikutveckling

Utan publik, inget museum. Att finna sätt att successivt utveckla relationen och fördjupa dialogen med publiken är ett viktigt fokusområde för det strategiska arbetet.

Utställningar 2019

Den 2 mars 2019 stängde museibygnaden i Linköping för renovering. Samtidigt påbörjades en resa med att ta fram underlag för nya basutställningar som ska invigas 2021. Två arbetsgrupper har bildats och jobbar med var sin utställning, en om konst och en om kulturhistoria. Den kulturhistoriska utställningen ska även berätta om den teknologiska utvecklingen och integrera en del av Datamuseet/IT-ceums berättelse. Under 2019 har synopsis för de nya utställningarna tagits fram, delar av utställningsmanus har skrivits och en extern utställningsformgivare har upphandlats. I framtagandet av kunskapsunderlag har personalen och externa forskare deltagit. Uppläggen har också diskuterats med lärare på olika nivåer för att säkerställa att utställningarna kommer att fungera i undervisningen.

Fram till stängningen har följande utställningar visats på Östergötlands museum:

- Hospitalstorgets hemliga historia
- Det blå skåpet – Folkkonst i Östergötland
- Peter Johansson: Klackarna i taket!
- Stafetten nr 35: Sofia Ek
- Upplevelser och reflektioner. Peter Freudenthal

Målbild 1: Att bredda vår publik

1000 dagar på turné heter det projekt där vi under renoveringsåren aktivt jobbar för att hitta nya arenor att synas på och träffar nya målgrupper. Till exempel arbetades det under året med ett underlag för att visa magasinet på Roxtorp för publik. Det är inom ramen för detta projekt som museets utåtriktade verksamhet bedrivs. Programpunkter arrangeras oftast i samarbete med andra aktörer och äger rum på olika arenor runt om i länet.

Inom ramen för projektet har flera nya programformat testats och en uppsökande skolverksamhet med gratisprogram i alla kommuner etablerats. Målet att besöka alla länets 13 kommuner har uppfyllts liksom att totalt öka publiksiffrorna på programpunkter. Östergötlands museum deltog också med programpunkter i länets större kulturarvsevenemang, såsom Söderköpings gästabad, Barnkulturfestival i Mahoniadalen och Kulturarvsdagen.

Målbild 2: Att fördjupa publikens engagemang

I mars stängde museibygnaden men först bjöd vi in våra besökare till ett 13 timmar långt farväl av museet genom ett evenemang vi kallade "Sista natten på museet". Vi hade fri entré och på programmet stod visningar av utställningarna, magasinerna och museibygnaden där vi visade upp skrymslen och vrår som annars inte är tillgängliga för allmänheten. Alla de olika professionerna på museet var närvarande för att berätta om sitt arbete. Syftet med eventet var att uppmärksamma besökarna på museets renovering och förnyelse.

Ett av förnyelseprojekten jobbar dedikerat med att utveckla bemötande och samverkan på museet. Huvudmålet för projektet är att hitta nya samarbeten och nya dialogformer med både föreningar, intressegrupper och enskilda besökare. Arbetet börjades med en serie träffar med en referensgrupp som fick visionera kring framtidens Östergötlands museum. Resultat från detta har vi med oss under hela vår förnyelseresa. Dessutom jobbar projektgruppen med att ta fram lösningar för en mer besökaryvänlig entré och för de övriga publika ytor som inte är en del av utställningarna.

Under 2019 har vi också börjat med att ställa om museets kommunikation till att mer engagera våra besökare. Vi vill med teknik som medel ge vår publik större möjligheter till att få kunskapsförklaringar samt göra möte med kunskapen mer spännande och interaktiv.

Målbild 3: Att vidga publikens upplevelser

Under 2019 har vi påbörjat nya sätt att tillgängliggöra museets resurser med ett pilotprojekt *Utanför ramarna* som resulterade i en Augmented Reality-app som ger besökare möjlighet att uppleva abstrakt konst på ett lekfullt sätt.

Under Sista natten på museet visade vi upp vinklar och vrår som annars inte är tillgängliga för våra besökare. Här visar byggsantikvarie Anita Löfgren Ek lanterninen under taket i konstavdelningen.

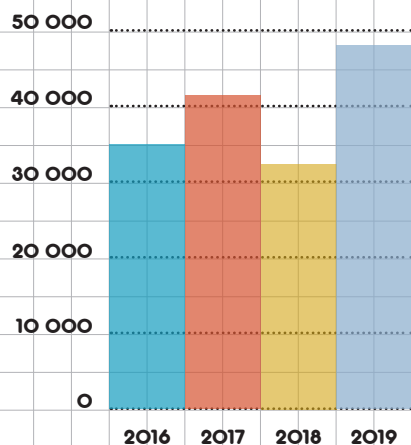

Arkeolog Per Nilssons visningar av Bergsgraven var välbesökta under Sista natten på museet. Vi får många frågor om graven kommer att ställas ut igen och vi lovar att den kommer att finnas med i den nya kulturhistoriska utställningen när museet öppnar.

Året i siffror

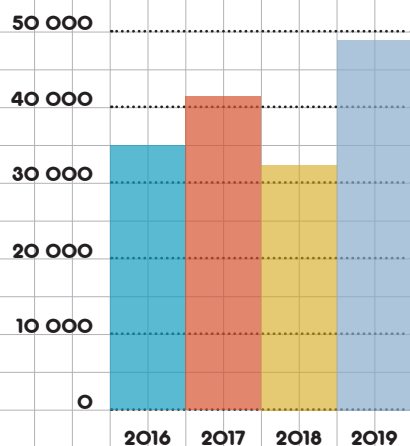

MUSEETS TOTALA VERKSAMHET

Uppgifterna omfattar besök i museibygnaden (fram till den 2 mars 2019), programverksamhet i länet inklusive vandringsutställningar samt besök på Löfstad slott. Museets totala verksamhet under 2019 har nått över 93 tusen besökare trots att museibygnaden, som är vår huvudarena för den publika verksamheten, stängdes den 2 mars.

PROGRAMVERKSAMHET

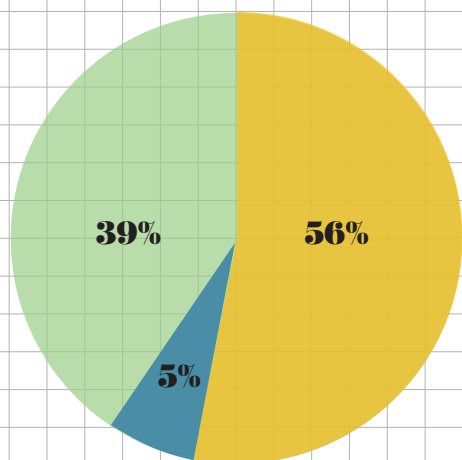
Uppgifterna omfattar guidningar i länet, museets turnerande verksamhet och vandringsutställningar (ej program på Löfstad slott). Vår programverksamhet utanför museibygnaden har nått nästan 50 tusen besökare, vilket är en ökning med över 50% jämfört med föregående år. Detta tack vare en särskild satsning på en turnerande verksamhet under renoveringsåren.

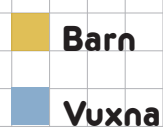
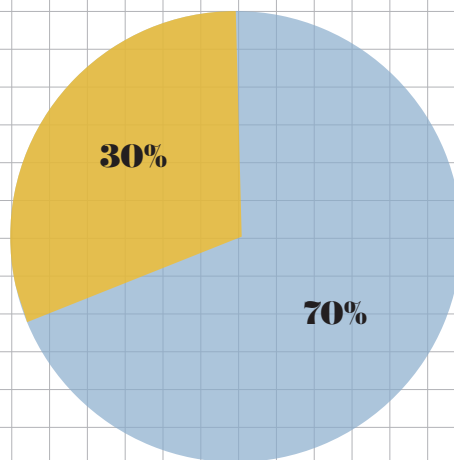
LÖFSTAD SLOTT

Uppgifterna omfattar slottvisningar och programverksamhet, ej besök till området. Besöksantal på Löfstad slott har under 2019 ökat med över 40% och nått nästan 35 tusen besökare. Detta ser vi som ett resultat av att implementera den nya utvecklingsstrategin för besöksmålet. Löfstad slott har visat en stabil ökning av besökarantalet sedan 2014 och når numera mer än dubbelt så många som för 5 år sedan.

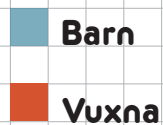
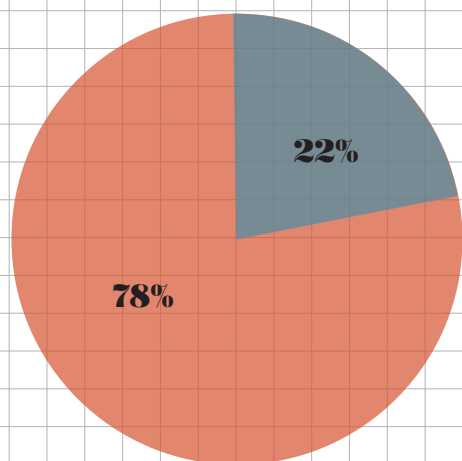
FÖRDELNING AV MUSEETS TOTALA BESÖK PER VERKSAMHET

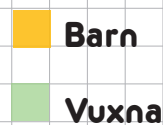
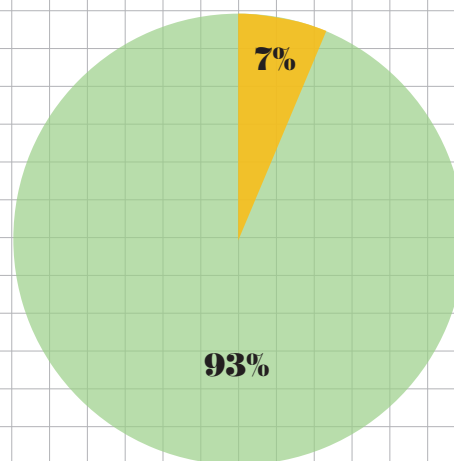
FÖRDELNING BARN/VUXNA MUSEETS TOTALA VERKSAMHET

FÖRDELNING BARN/VUXNA PROGRAMVERKSAMHET

FÖRDELNING BARN/VUXNA LÖFSTAD SLOTT

Statistiken visar att Löfstad slott är ett uppskattat besöksmål med ett ständigt ökande besökarantal men att andelen barn som tar del av verksamheten är liten. I Löfstad slotts utvecklingsstrategi har detta identifierats som ett utvecklingsområde och verksamheten planerar inför 2020 för särskilda insatser för barnfamiljer.

Affärsutveckling

Museets affärsverksamheter och samarbeten är vitala för helheten av upplevelsen och del av finansieringen. Genom att fokusera på hur dessa kan utvecklas, skapas möjligheter för hela verksamheten.

Uppdragsverksamheterna

Flytten av personalen tog mer tid i anspråk än beräknat för avdelningen Arkeologi & byggnadsvård och debiteringsbar tid gick förlorad. En treårig affärsplan för arkeologi och byggnadsvård är under framtagande och beräknas vara klar i början av 2020.

Förlagsverksamheten

Förlaget har ändrat strategi och ger ut bredare, mer publikanpassade bokmagasin som årspublikation för museet och Östergötlands fornminnes- och museiförening. 2019 års produktion av årsmagasinet har utvärderats med gott resultat och utvecklingsarbetet med förlaget fortsätter.

Museibutiken

Projektgruppen för Bemötande och samverkan har tagit fram förslag till affärsplan för museibutiken och fortsätter arbeta med koncept och innehåll.

Konferensverksamheten

Arbetet har påbörjats med en översyn av konferenslokalernas placering, tillgänglighet och lämplighet. Ett förslag till affärsplan har tagits fram till grund för en långsiktig strategi för konferensverksamhetens utveckling.

Vänföreningar

Museets vänföreningar är de viktigaste samarbetspartners vi har. Östergötlands fornminnes- och museiförening är en del av det återkommande och viktiga arbetet kring årsboken, och tillsammans med våra gåvogivare Östergötlands museums vänner är de viktiga resurser för det utåtriktade arbetet och utvecklingen framåt.

Östergötlands fornminnes- och museiförening är en av stiftarna av museet. De finns kvar än idag och erbjuder sina medlemmar exklusiva kulturprogram i och utanför länet. Här är de på besök på nybyggda Sörmlands museum, innan de hade öppnat för publik, i samband med sin årsstämma 2018.

STYRELSE UNDER ÅRET

Göran Gunnarsson. *Ordförande*
Olof Hermelin. *Museichef/landsantikvarie*
Richard Bremer. *Vice ordförande.*
Camilla Jonsson. *Ledamot*
Carl-Fredrik Grönhagen. *Ledamot*
Göran Bergengren. *Ledamot*
Lillemor Hejdegard. *Ledamot*
Margareta Borggren. *Ledamot*
Rolf Edelman. *Ledamot*
Torolf Nilzén. *Ledamot*

1000
DAGAR AV
FÖRNYELSE

ÖSTERGÖTLANDS
MUSEUM